

Säkerhetsdatablad

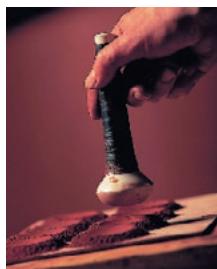

Utfärdat: 1996-01-24

Revisionsdatum: 2007-12-18

1. Namnet på preparatet och bolaget

Produktnamn:

Falu Rödfärgspigment

Tillverkare:

Stora Kopparbergs Bergslags AB
Faluröd-färg
S-791 80 Falun
www.falurodfarg.com

Kontaktperson:

Stig Johansson
Telefon: +46 23 78 24 95
E-post: Stig.e.Johansson@storaenso.com

Nödtelefonnummer:

Giftinformationscentralen
Akut 112, ej akut 08-33 13 31

Användningsområde:

Jordpigment; för tillverkning av
Faluröd-färg

2. Farliga egenskaper

Produktens klassificering: Farligt vid inandning och förtäring. Risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning. Kan ansamlas i kroppen och ge skador. Kan ge fosterskador. Giftig för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljö.

Hälsofara

Andningsvägar: Inandning av damm kan irritera och ge andningsbesvär. Kan ge skador på inre organ. Vid inandning av kristallin kiseldioxid föreligger risk för silikos (stendammlunga). I förlängningen kan det ge upphov till lungcancer. Långvarig blyexponering kan ge upphov till effekter på blod, blodbildning, nervsystem och njurar.

Miljöfara:

Giftigt för vattenlevande organismer.

Brandrisk:

Ej brandfarligt.

3. Sammansättning/uppgifter om beståndsdelar

Falu Rödfärgspigment är ett naturligt förekommande jordpigment som har oxiderats genom rostning och innehåller oorganiska föreningar av bland annat kisel, järn, aluminium, bly, koppar, zink, magnesium och kalcium. Det består huvudsakligen av kiseldioxid (40-50 %) samt järn(III)oxid (25-40 %).

Ämne	CAS-nr	EINECS-nr	Halt vikt %	Farokod	Riskfraser
Kiseldioxid	7631-86-9	231-545-4	35 - 50	Xn	R20
Fri kvarts	14808-60-7	238-878-4	4 - 5	Xn	R48/20
Järn(III)oxid	1309-37-1	215-168-2	25 - 40	-	-
Aluminiumoxid	1344-28-1	215-691-6	5 - 10	-	-
Kalciumoxid	1305-78-8	215-138-9	2 - 3	-	-
Oorganiska blyföreningar, som bly enl. ISO 6503	7439-92-1	231-100-4	0,4 - 1,2	T, N	R61-20/22- 33-62-50/53
Oorganiska kopparföreningar, som koppar	7440-50-8	231-159-6	0,1 - 0,3	Xi, N	R36/37-50/53
Oorganiska zinkföreningar, som zink	7440-66-6	231-175-3	0,2 - 0,5	N	R50

I avsnitt 16 redovisas farokoder och riskfraser i klartext.

4. Åtgärder vid första hjälp

Hud:	Tvätta med tvål och vatten.
Ögon:	Skölj med en mjuk stråle ljummet vatten under flera minuter. Vid kvarstående besvär kontakta läkare.
Andningsvägar:	Frisk luft, vila. Eventuell andningshjälp. Vid kvarstående besvär, kontakta läkare.
Nedsväljning:	Riklig tillförsel av vätska om den skadade är vid medvetande. Försök framkalla kräkning. Kontakta läkare - sjukhus.

5. Brandbekämpningsåtgärder

Produkten är ej brandfarlig. Välj släckmedel med hänsyn till omgivande brand.

6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Sopa försiktigt ihop utspilld produkt. Undvik dammbildande hantering. Förhindra utsläpp till avlopp och omgivande miljö. Kontakta räddningstjänsten vid större utsläpp. Spola rent med vatten. Omhändertagen, utspilld produkt kan återanvändas.

7. Hantering och lagring

Använd personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8). Undvik inandning av damm. Sörj för god ventilation.

Produkten skall förpackas och hanteras så att uppkomst och spridning av damm vid transport, lastning, lagring och annan hantering motverkas (enl. AFS 1992:17 och 1992:16).

Kan lagras vid minusgrader.

8. Begränsning av exponeringen/personligt skydd

Undvik inandning av damm.
Förhindra spridning och anhopning av damm.
God ventilation, vid behov (kraftig damning) förstärkt ventilation, tex. punktut sug.
Vid otillräcklig ventilation använd andningsskydd med dammfilter IIb (P3).
Tvätta händerna efter varje arbetspass.

Hygieniska gränsvärden (AFS 2005:17) för:

Kvarts: 0,1 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Bly: 0,1 mg/m³ (totaldamm), 0,05 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Koppar: 1 mg/m³ (totaldamm), 0,2 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Järn(III)oxid: 3,5 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Aluminiumoxid: 5 mg/m³ (totaldamm). 2 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Kalciumoxid: 1 mg/m³ (inhalerbart damm) som nivågränsvärde, 2,5 mg/m³ (inhalerbart damm) som korttidsvärde.

Se Arbetsmiljöverkets gällande föreskrift (AFS 1992:16) för kvarts.

Se Arbetsmiljöverkets gällande föreskrift (AFS 1992:17) för bly.

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Form:	Pulver
Färg:	Rött, ljusrött
Vattenlöslighet:	Blandbart med vatten

10. Stabilitet och reaktivitet

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållande.

11. Toxikologisk information

Produkten är inte akut giftig, LD₅₀ oral råtta: >> 5000 mg/kg för produkten.

Vid inandning av kristallin kiseldioxid under lång tid föreligger risk för silikos (stendammslunga). Sjukdomen kan fortsätta att utvecklas även sedan exponeringen för dammet (kvarts) upphört. I förlängningen kan det ge upphov till lungcancer. *International Agency for Research on Cancer*, IARC, har klassificerat kvarts som cancerframkallande för människa (dvs carcinogengrupp 1). Bly kan ansamlas i kroppen och ge skador. *International Agency for Research on Cancer*, IARC, har klassificerat bly som eventuellt cancerframkallande för människa (dvs carcinogengrupp 2B).

12. Ekologisk information

Falu Rödfärgspigment innehåller spår av bly, koppar och zink. Blyet föreligger i olika kemiska föreningar, bland annat blyoxidsulfat, som har låg löslighet i vatten. Bly i jonform är giftigt för vattenlevande organismer med LC₅₀(96h) 10-100 mg/l och EC₅₀ (48h) vattenloppa 1 -10 mg/l. Bly kan ansamlas i kroppen hos flertalet fiskarter, blötdjur och kräftdjur. Vid förhöjda halter kan bly orsaka immunologiska, neurologiska, genotoxiska och cancerframkallande effekter hos varmblodiga djur.

Koppar är mycket giftigt för vattenlevande organismer med LC₅₀ (96h) regnbågslax 0,253 mg/l, EC₅₀ (48h) vattenloppa 0,093 mg/l, och ej vattenlösligt.

Zink är mycket giftigt för vattenlevande organismer med LC₅₀ (96h) havsabborre 0,12 mg/l och med EC50 (48h) vattenloppa 0,12 – 0,16 mg/l. Zink har måttlig till hög benägenhet att ansamlas i kroppen hos olika arter av vattenorganismer men ger ingen biomagnifikation, dvs zink ansamlas inte i höga halter hos djurarter högt upp i näringskedjan.

Nedbrytbarhet är inte ekologiskt relevant för oorganiska föreningar.

Koppar och zink är essentiella, livsnödvändiga, näringsämnen och tas upp av levande organismer.

13. Avfallshantering

Rester, spill och förorenade emballage är farligt avfall enligt SFS 2001:1063. Undvik dammande avfallshantering. EWC-kod: 08 01 11*; färg- och lackavfall som innehåller lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

14. Transportinformation

Produkten är inte farligt gods.

15. Gällande föreskrifter

Endast för yrkesmässigt bruk.

T

Giftig

N

Miljöfarlig

Riskfraser:

R 61-20/22-33-48/20-51/53

Kan ge fosterskador. Farligt vid inandning och förtäring. Kan ansamlas i kroppen och ge skador. Giftig för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljö.

Skyddsfraser:

S 53-22-38-45-57

Undvik exponering – begär specialinstruktioner för användning. Undvik inandning av damm. Vid olycksfall, illamående eller annan påverkan, kontakta omedelbart läkare. Visa om möjligt etiketten. Förvaras på lämpligt sätt för att undvika miljöförorening.

Övriga bestämmelser:

AFS 2000:3 Hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar:

Kvarts: 0,1 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Bly: 0,1 mg/m³ (totaldamm), 0,05 (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Koppar: 1 mg/m³ (totaldamm), 0,2 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde

Järn(III)oxid: 3,5 mg/m³ (respirabelt damm) som nivågränsvärde.

Innehåller fri kvarts 4–5 %.

AFS 1992:16 Kvarts

Innehåller oorganiska blyföreningar 0,4–1,2 %.

AFS 1992:17 Bly.

16. Annan information

Förklaring av farokoder och riskfraser som förekommer under avsnitt 2 och 15

Xi	Irriterande
Xn	Hälsoskadlig
T	Giftig
N	Miljöfarlig
R20	Farligt vid inandning
R20/22	Farligt vid inandning och förtäring
R33	Kan ansamlas i kroppen och ge skador
R36/37	Irriterar ögonen och andningsorganen
R48/20	Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning
R50	Mycket giftig för vattenlevande organismer
R50/53	Mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
R51/53	Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
R61	Kan ge fosterskador
R62	Möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga
S22	Undvik inandning av damm
S38	Använd lämpligt andningsskydd vid otillräcklig ventilation.
S45	Vid olycksfall, illamående eller annan påverkan, kontakta omedelbart läkare. Visa om möjligt etiketten.
S53	Undvik exponering. Begär specialinstruktioner före användning.
S57	Förvaras på lämpligt sätt för att undvika miljöförorening.